

ХАБЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫҢ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Баладан өйбөн 17 күнүгөр изилдэтөөр планеркага "Чурапчы проёйуна" МТ баһылыга И.Н.Аммосов бейбн дыһанан, ыраастык туттан-хаптан, арыллы да өрө тартынан олоорудугу диген санааны тоһорлоон бөлү-лөхкөтэ, "Ылал баһылыга хайдага талгөһөмөнтан көстөр" диген талгөһөлдөрин умнумуоғун, хас бирерден тэрилтэ, орга-низация, ылал хомуна, тас көстүүнү туһсарынан, көрөрдүү мас-талах олордунан, сөргөхтик туттан-хап-тын олоорудугу диген ыңырыда, Эрде правительствө дыһалынан биллэриллибит "Зеленая аллея" диген көрөрдүү үлөтүн акцияга хомойуох ийин барбата, Чу-рапчы саяланьытыгөр бүтүннү күнөзэххэ дээрн бирдэ тэрилтэ субюогунууктаабата.

Көбөрүлүгү 65 сылыгтар аналлаах Кэриэстэбил күнүгэр Саха сириг иккэс көнрөгү бэлэди ыйыг 25 күнүгтэи ыгыгыларызан, Правительсво чиликкиср онно сыдыалларызан, бэлэди ыйыг 27-29 күнүгэригэр кэсэ.

Алтынны 1 күнүтүн "Медиронскэй социаль-
экспертнэй хампыһыа" (МСЭК) Чурапчы
улуустар үлэллэр Оттон алтынны 15 күнүтүн при-
зышын байыаннай хампыһыа "Айылаан" культур-
най киинтэ бусуар.

Эрдэ билгэрилэбэтин курдук, Чуралчы улуунун байыаннай комиссариата Таатта улуунугар көбөн барда. Чуралчы уонна Таатта улуустарын байыаннай комиссарынан полковник Андрей Алексеевич Еришов үлэсир буолла. Манна бэйэ-бэйгүгэр 2 специалист хаал-лы: контрбанан байыаннай сулууспар хомуйар пуун начальнига И.Варламов уонна саппааска сылдьар гражданилары учууттуур специалист А.Г.Попова. Призывной кампанияга, меллэнскэй жерүү, армияга барыа урук-кугун курдук мантан буолар. Оттон техниканы учуот-таһан, мобилизация, байыаннай билиэккэ штамта ту-руоруу барыта Тааттага көсчө.

Оттуу саяхат сааралнаа да, балайынша ОД-КХ бирээр информациятын маньнык. Кытаанах, Тилей, Мырыла, Милларайы, Чакыр, Хадаар, Хайхасг, Толоон, Сыланг, Одуулуун иэниликтерэ толору оттулган озоролдор, онгон атыгтарга котел тийибэт. Колубур. Чурагчы сэлэинньэтигэр 31 котел булуохтаара да 4 котел. Чыаптарга-1, Мугудайга-1, Хатылыга-1 котел тийибэтэр. Болтоно, Арьаллах, Чыаптара, Баро, Чурагчы сэлэинньэтигэр "Улыбка" үһүһээн, интернат-оскуола котельнайдаралар өрөмүсү үлөтө бара турар, бу күнүзгө оттуллар быһааннаахтар.

ИЛЮПОВА,
МТ дъаһалтатын пресс-книжа.

Убаастабылдах Чурагчы улуунун олохтоохтор! Бу дыйал баладан айыан 1 күнүттөн баладан айыан 30 күнүгүр дөйөрү электр уюзу доран туттууну булан тохтозуу уюна ийни кыччатын! Жөсөйүнн! Жыгыла гурду.

Бийнги улуус тутутар уугу уран бйаа холбонгуу баарын курдук баар. Ол курдук уоруу туботгалара кылыннн ТЭНН бйааны холбонгуутан, сайынн тегиллеларла уунаа дыаа туттааччыллар араас электродиской хол турменлар холбонголдуруутан тахсар.

2007 сэлбэйн түлгүүртэй 113 уот ууран бийд хай-
бонуу түлбэлээр тахсан. Энергоныг контролерда-
ра уотуу түлгүүр бэрхдэгийнхэн гэж аасгаларын тө-
лөрдүүлэр. Ойноулуубут аакта 10 хонук ийнсэр
төлөмөг түлгүүрэй иэи суут нөгүө ирдээрэгэ
күлэллэгэ. Бүтүтүгү күшээрэ турутуан оюулу-
бут аасгалартан 85 толкөнн. Сорох ыаллар уоттарын
сэрэтин тутхастарын арга түлүүдлэр. Ол да үрдүнэн
төлөбүр киригэр түлгүүрэй бу ыаллар уоттарын ара-
арара арга тийсхөг. Олох ирдэбиллэн билигэн
кити биир күн уота суох тайлшылыгтайан уот хар-
чалтын кэмизэр төлөөн илэр хас биирдин ыалга наа-
далаах барар. Сорох дрон өсөс да өйдүү ийнсээрэ бу-
олуо: элэктригескэй уот-бу билигн тэригтэ (АК
“Якутскэнерго”) олофон табаарер табаарыг буолар.
Ойгон ханьжэ бабарар табаары бастаан харчы төлөөн
баран түтүгүшүохтаах, туһаныллыхтаах Бу хомул-
дубут харчы барелга билигн уотуан хаачылылы-
быг сайдылгылар, брэлтэх буолуугутар барар. Ба-
ры уотуан тутхастар, хас биирдин ыал дьэгтэ
сылхас, сырдыг буоларын туһутар уоккут төлөбүрүн
ыи аайы төлөөг!

Энергосбыт.

Күлүнгү көмүс тыя дьиктитик тубуста,
Сэбирдэх кутаата күлүмнүү ымайда,
Саһарбыт чаранна курус тыял кирийдэ,
Күндэлэс күөх халлаан былыты бүрүттэ.
Арахпат ардах түннүкпэр тонгсуйда,
Хатын мас санаарбаан санныардык хонгуйда,
Сайыны сайыһа сэбирдэх тэлээрдэ,
Кыһыны кэтэһэн күһүммүт иһийдэ...

С О Н У Н Н А Р

Дьорд кун

Сахалары Аар саарга аатырдыбыт, сун сурахтаабыт оро спорттивнай интэрнат-оскуола 50 сыллаах үбүлүөйүнэй сылын кэрос элгунааст, педагогическэй үлэ ветераннара Валентина Григорьевна, Григорий Константинович Макаровтар дмэ кэрэгтэргэ үтүө балаы огордулар. Ол курдук Маралаайы бөһүөлэгэр, айан суолун тыгышлар суолун хоту өттүтэр "Айан" балааһыга СР РСФСР, ССРС үтүөлэх тренери, СР үтүөлэх учуутала, "Бочуот знага" уонна "Октябрьская революция" орденнар кавалера Д.П.Коржинга уонна кини дыарыктаан таһаарбыт интиллэччилэригэр стелла туруорудуна. Стелланыгыгырыллыах ыалдьыттары кытта оскуола бастыг, кэскиллэх түстүүктара Тимур Окоченинигэ, Костя Иванов арыллылар.

Дьоро күнү Валентина Григорьевна илгэн-салаан ыгыт. Ынтырылыһах ыалдьыттары дьээлэх хаһаайын, ытык кырдыаҕас Г.К.Микаров аал уо-

туул ахатан, алгыс этэн, тойук-туойан корүстө. Бу
стелла оңошулдуугулар сүүрбүт-көспүт кишинен
М.Е.Друзьянов буюлар. Кини сюрка чутас, чөл ологу
пропагандалыыр дьон баалларыттан үөрэрин, "Ай-
ан" сайда-үүнө, кэскилээрө жараалын турарылар
баш сапалыын эттө, барга махалыан тиэртө.

Бүгүнкү доро күйнө 1976 с. Монреаль куоракка ыттылгыбыз Олимпийскай ооньуулар үрүп көмүс призера, спорт үчүлөз маастара А.Н.Иванов, аан бастакыан Д.П.Коркинча дыарысгамыт, спорт ветерана Н.Д.Пермяков, олимпийскай ооньулар чемпиона П.П.Пингун манна мустубут дыонго эррэдэлэрин, баа санаа бастынгын амаатылар. Ыладьыттар астынан, дуоһуян тарастылар.

А.Ф.НОГОВИЦЫНА,
педагогической улз ветерана

Сонун күрэхтэһии

Баладны ыһыл 15-17 күнээрээр Дюкуускай куоракка "Желтый лист - 2007" Республиканскай спортивной ориентирование күрэхтэлигэ буолан ааста. Мутудай орто оскуолатын 15, улуустары гимназияттан 5 орт кыттыһы ылан кэллбит. Күрэхтэлигэз уопсайа 23 оскуола кытына. Бары туристическай базага түспүтүт. Саастарынан 4 бөлөххө ааһан күрэхтэлигэс буоллар.

Бастагы күн Тавдара буолла. Кытааччылар ба-
ры иэни чаас иһигэр хас да контрольный пууннары
көрдөөтүбүт. Бастагы күн түмүгүнэн Кеша Василь-
ев (Х кылаас), Маша Окопелникова (XI кылаас)
улахан балектигэр үнүс мээстэ буолтулар.

Инкис күл курактэни Чочур Мырангга буолла. Сорудахпыт ыраан иһэр. Бу көрүнгэ Марина Попова үһүс, мин инкис мнэстэ буоллубут. "Техника пешеходного туризма" М - 19 диил курактэһингэ Та-

рас Окмешников (XI кылас) уюмга Мама Окмешникова бэйэтин бөлөөр үһүс мизэстэр таарыстылар.

Бүтэйнхүү күүнээ улахан бэлэххө Алик Собакин (XI кылаас) иккин мизэстэни ылан кыайыты өрөтөгүн билдэ Кыайылылаах өвүлөргө, бөлөхтөргө анал грамоталар, сэмэй бэлэхтэр туттарылынылар.

Түгэлзний туһанаа, бу манайн интэрнэцийнэй күрэхтэнийнэй тэрийнэй ышгыгт Республикаатаары экологий уонна туризм кэиниэгэр, биһиги бэлэмнээн илдьибит салайааччыгыгтар А.А.Федорова бары махталытын тирдэбит. Күрэхтэнийгтэн албыр кэрдүбүт-биһигит. Бу дыһал сылыгта ыһтылла туруон багарабыт.

Вика БАИШЕВА,
Мугудай орто оскуолатын XI кылааһын
үөрэнэччигэ

Кытыгырас кыыс ТАНЯ

Балагын аймн 11-12 күннэртгэр Чуралчилгаант оркула-иггертнэ 50 сыллаах үбүлүеүүнэй сылын чэргитинэн республиканскэй кросска уонна эстафетта күрэхтэһин буолла. Бу күрэхтэһинэй уолсана 8 хамаанца кыттыллыны мала.

Биийн оскулабыгт VIII кылаас үерэнжүүчтэ Таяа Васильеваудуусут чэзүйн ситийнэлэхтэ хүмүүсжэтэ. Киин бастагы күн кросска (500 м) II

Тириг

Сүүрүн састаалма Нийслэл захирагч, Айсен, Федя
ползуахитнигынан оонноотулар. Бирээстээх миа-
стад тикснбэтэллэр да, уолаттар улахан күрөх-
төөр хэргээр эрдэнэ түмүһүн, өссө кууска дьа-

мистэр табыста. Иккис күн хамаанданан эстафетада чемпион үрдүк аатын ылла. Таян ситиһилэбэс өрдүк кыайылыларга кынаттыларыгар баһарабыт. Эсэс күүсө дуаныһан туран дыарыктанан нэһилээгин, улууһун, республика аатын ааһатар кини буола улаат дээн баа саяабытын тирдэбит. Билиги ойиһоһон кээн туттабыт.

МЭЭЧИК

рыстанан хайаан да инвизи күүстэ тахсарга быһаарыллылар. Трэнэрдэрэ С.А.Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын үлэһитэ А.Н.Михайлов уолдатар олус үчүгэйдик оонньообуттарын бэлэттээн эртэ.

Настя ДАНИЛОВА,
Мугудай орто оскуолатын XI кылааһын
уоранзачыта.

Сизиз Алена Оконешникова,
8 кылаас, Диринг

ДОЙДУМ, ДЬОНУМ-СЭРГЭМ ТУҮА ДИЭН...

Калүмнэ калүмнэлтэн үөрэнэр.
Байнгин ытык кырдаалстарбыт
олорон аастыт олохторо, үлээлээбэт
үгүмүн үлээлэре үчүгэйгэ үрүрэтэр.
байлалт сайдыы эркэйдитэ буол-
уан утулар. Мин бүтүн киисир
өйүмэ Ромин Афанасьевичи Фил-
липпе буолар. Улууска, республи-
кара ытыгынанар салайааччы.
Менин уонна Үлэ Кыһыл Знамэте
орденнар кавалерлара, РСФСР но-
рустук үөрэтирилтийн туйгуна, Са-
ха Республикатын тыатын
хайаайаастыбатын үтүөлээх
үлэйдэ, Саха АССР Верховнай
Сэбиэтин депутата, бу Сэбиэт Пре-
зидиумун чилиэна. Компартия уо-
баластари комитетин чилиэниэ
бийбэрдама сымдылыгыта. Кылх-
таахтар Бүтүн Союзтаары Ш-
сьезэриэн делегата, Чурапчы
улулуун, Чакыыр нэһилиэгин Бочу-
оттаах гражданина. Директорона
абыт Эрибес - Эриэтин аатына
комхоһа-соохона үлэтинэн-хаа-
наһаан бэйэтин кэмгэр бүтү
Союзтан тиибэ урдук наһараад-
лары ылаттаабыта. Кини
күлүргэ 80 сааһын туолар.

Р.А.Филиппов Чурапчыга оройу-
онутар суруйааччы Эрилик Эри-
тиги хоһуйбут Таатта уордун
иһаһытын уһутар, билигингэ Ча-
кыр иһилиннэгэр, 1927 сыллаахха
алтынны 14 күнүгэр төрөөбүтэ
Кээн М.Горькай суруйбутун кур-
дук "олох университеттары" ба-
рытын ааспытэ. Эһэтин Ньотто
Мэхээтэни Дамла баайга кыра
иһэни толуктообутун уонна: "Дыа-
кыйлааһыттары (Эриликтэри) кытта
куодарыһарын", - диин баайсаан,
Чакыртан барыта 5 кыһын, ол
иһэстэр Эрилик иһэтин Олоһону
кытта, Чурапчыга тутан киллэрэн,
ыһтыһыт бандыйаһтар 1922 сыл-
лаахха баалыынан улгу кырбаан
олорбуттара уонна биэривэстэ бы-
рахыллалтара. 1939 сылтан Чурап-
чыга садалааһыт уот кураан кыра-
кый Армаан дьылһаһтар эмэ
окуулаах буолбута. Төрөһүттэрэ
Дьүүһүскайга көһөн киллэртэ
күһэллэһиттэрэ Уһааһахтара.
1942 сыл сэлэһэлтэр көһөн угуу-
субу ыарыһыан уонка хоргонар
аһаардаах аттан олохтон олбүттэ-
рэ. Армаан 5 сыһыах бөлүһээн
Ааныскалыын иһэллэһит туран
халдьыттар. Күүрат ыалларын
ыһахтарын бөһүөккээн, аһаан
барыһыт киллэнтэрин, ууттары
сыһыһыан аһаан сыһыһыттар
да туулубахтара. 5-с ыһыһыан
үрөхтөн уурайан, балтын ба-
тайаһынанан, Чакырга соргох
ыһахтаах көрбөт буолбут эбэлэ-
тэр тахсыһыттар. Кэһэһиһэ бу-
олан, көһөһэ-барыһа сыһыһы-
та. Үлэ бургалдыһыт 15 сыһы-
тан сослутунан барыһа. Нуутара-
нан, Аһаа Симорсууһан таһы-
рыһар Барыһаһтарын сыһа сыһ-
дыһыт. Хаһаһыһаһ үлэтин аһар
балар сыһыһыһыһыһы, иһаһы-
һыһыһыһы хоскуллар үп аһаһы-
һыһы садалаһыт. Кыһыһы күрү-
һыһы көрөһүтүт. Партия Аһаа-
таһы райоһоһу бөһөһөһыһытэ
А.П.Дамилова өрүс уһууһтан
халдьыһыт: "Сирги бүтүт. Нөһө-
һөһөһөһыһыт. Кыһыһы буһыт,
мийиһыһы өһөһө", - диин өһөһөһы-
һыт. Армаан кыра аһаһар
дыһыт дьөһөһөһөһөһыһыт. "Сирги
бүтүтүт, кыһыһы буһыт", - барт
сүдүрүтүт түрүт тыһыһах баһаһы
дыһыһыһыһыһыһыт.

Салгыы Армаан-дойдугутар Чакырга эртилмэ кэлгээнэ илалдыаһын, сүтүкүд-бухгалтер үлэтин толорор, бэриэтиэрэниэн үлэһэр. Эбэй-каһалар үөрөтөн, эдирээни Армаан халыкы да үлүг элбиктэһэстэхтэ, илалманылыахтык сөһүннүһүнэр, көмөһөл көмөһөстөр толорор, дьаһ-сэргэһэ илалы көрүсүтүп-сэмэһин, үлүг сыстаранын иһин сөбүлүүллэр. Армааны 1948 сылыахха салалар кадрдары бэлэһинэр Дьокуускайдыагы көлхүнүнүн оскуолар үөрөһөт алыс тыһын эттэн атыа-кайдыр.

Бу окурталар араас кыһалдыттан сити үлүсүмүстөх Саха сирин ыһыаттара мустан, утанымстын үлүсүгүөн туран билишпө-көрүүтэ

д-р улуспуттара. Арамаан кэлин Саха Республикатын Правительствотын бодон салайааччылары буолбут С.Н.Платоновы, Е.П.Уваровы, Социалистической Улэ Геройдара Е.И.Новгородованы, С.И.Васильевы уода кылта бииргэ үөрэмэттэ, космополыйский териттэ секретарынан быһбардаммыта.

Р.А. Филиппов 1950 снхл-
аххи бу оркуоланы "Тыа
хаһаайыстыбатын тэрийэр
техникэ" дьылыынаах бүтэрэр
уонна дойдутугар "Чурапчыла
ананар дьы, буюуны дьылбатын
быһаарыт тыа сиритэр тэрий-
эр-хаһаайыстыбыннай үлэ
улахан аартыгар айбан сарла-
һаахта эрэ

Сотору Чакырта "Яковлев" уонна "Молотов" колхозтары холбоготуулар. Ахсынньыга колхозтаахтар: "Филиппов ордун да иһин, ордор ордордо, үлэллэр кыахтаах", - д. Роман Афанасьевичны да хайраан баран, бодогусу "Правда" колхоз бөрсөдэтэ үлэ-көтө бөлүккөрдөн кыһын. Көмө итти кэмге баара эр саастаар. Очтолорго "Правда" колхоз 633 илэх сүбүлүлээр, сыгылаага, 140 хаһаайчылаага, 450-ч кыһынны-өлөтөр сайыылар от, бурдук үүмү аһылык суох буолан, сытты ситтин өлүүтө мааскай сараламыта. Өлөр бөрсөдөт кырдыас колхозтаахтар сүбүн кыһын, булар-талар, тара джоррун барыты сыгылаа өлүүтүн быыһааһынга уур. Сааһылар бөлөг сытты бөлөг өрүһүлүүбүт. Колхозтаах сана бөрсөдэтэ иттиги улаатыта.

Салтны котхоу салынар кы-
дарынал бөгүртүү үлкэлэр-
тыллыкта. Нэйилек урд-
урактох кыл аралар. Котхо
специалист диял сууда. Огу ол
бөгүз 3-4 кылаһы бутарыт, ол
кутар үлкү, үлкүһ урууттаах
эл санаатын бөтү, табиты са-
ар д-огу бөртөд-өрдөртөт
бөдөсөйдөртөт аһаан ү-
саралыкта. Сотур кэмилэ-
хиз кыһыттар саһа куку-
марыһыһа тутан кыһытты-
дыл сүртөт котхуллуб-
"Науругул Бөтүрү" турураһы-
кыһар аһыбөттөдө

Ол эрэрий дьон олоо өссө
ыраахана. Эпелин, арынан,
нан, бурдутунай, табылларым
реилер дихуот кэсчигэти. Дьэ о
ымак үбүһүттэн ыһыллар дь
үрдэтигэ үлэ сазылмакыта. о
хотиннор, сайыллар тутту
буттара, нирыйи иһэттэти а
рыы ыстыллыбыта, өлөөнт
скай борууда атыыр оҕуста р а
лаһыллыбыттара, ыһыныксы
ры сүүмүрдүкүлү тукарыһы
та. Сайыллы илпэр ферма тари
харчынан ыраас дохуоту ма
колхоз бөдөйүдэ кыгарларб
Түүхкөх булалаһына кэтити
битэ. Сайылаһыа, сыты илти
тэн ыһыллар дохуот үрдэ
Олорор дьыллар, тарастар, э
портостары дьыта, тигирэма,
дьянай мастарыккай, тракто
гылылаһыллыбыттара. Холуу
күчүлү өнүккүт үлэ ыһы
быта. Нэһиликкэ сийхэ өтдө
ета, күүтэ устаномата, ради
тинин быһаарыа улаһыр б
буттара.

Колхоз байрагын талхыг талаан үлэмж күүдээ көрүлгө Г.Н.Адамов - Халла биер к 2,87 гназын илүүдээ охсугуу дамайыг К.Н.Адамов 45 хон 458 тонна оту кэбис ынналыгт Д.И.Адамова бей нахтан 1206 кг оту ылбыта пайыг Е.С.Ефремов 110 биет кулуну ылбыта. "Правда" ко союз республика бэлэстатил тар кылгыбыта. Дын ологу туга, бэйлэи үгүдэйди кэл бай, үлтөөх-харчылаах ко буулбуга. Харчалан дохуоту талалыг-таттан 576 тайнын пийибте, колхоз байа - үлэ

либэт фонда иккы тегүд улааппыта Ол түмүтүнөн 1957 сыллаахха 16 бастык колхоздаахтарга аныктылы ренция олохтоомута Роман Афанасьевич салыар үлүс улахананан уопутубуа. 1958 сыллаахха СССР чыдынгыр кирибэ.

1958 сыллаахха 4 согуруу маһамастара холбоһон Директэ миннээн бөдөһсүйбүт Эрстэк Эрстии аатынан колхоз буюлбуттара. Роман Афанасьевич бу дьыл сааһыгар дорусбууатынан туораан үлэттээх уурайбыта. Салгыы тыа хаһаайыстыбатын инспекциятын кылабалый агрономун, Субуруускай аатынан колхоз партияком секретарын курдук аһыттыах дуоһунастарга үлэлээбиттэ.

1960-с жылларга дээн-сэргэ өйүттэр-санаатыгар, дууһатыгар сөбүлүмтөт улахан уларыйыштар дойдуга үрдүккө ыгыллыбыттара. Ол түмүтөр 1961 сыл санатыгар Чураалчы оройуонугар икки эрэ бедня колхозу баар буолбута. Огтоон 1962 сылга Чураалчы, Таатта оройуоннарын уопша Аммактан Соморсуну, Сулгаччыны холботолосон биір Алексеевскай производственай управление оңорбүттара. Ким да кышын үмүрү тутан салайбат оройуонна, аарыма колхозтара тэриллибүттэрэ. Айгырааһын, ыһыллыы - тобуллуу сабыланыта. Волонтеристическай уларыта тутуу дьылгыта уһаабатара. 1964 сыл бүтүүтүттөн оройуоннар, колхозтар урукку оннуларынан бытарыйталлаан барыттара. 19 "айдаһнаарынан" аатырбат Чураалчытаагы партийнай конференция Эрешек Эрнстийн аатынан колхозу бытарытарга наадалаарынан аахыта. Онон 1965 сыл олунуу 5 күнүтөр түөрт согуруу нэхилежис "Эрешек Эрнстийн" дүэн колхозчулугар түһөрүлүбүтэ, ырабыланыта барсадэгэтинэн биір дойдулаахтара Р.А.Филипповы бииэлдэрэ, эргэллөрө бөрт буолан сүдүрүтүк, биір санаанан ылыбардаан көһиһиһтэрэ.

Роман Афанасевичий санзан көрдөгүзү санаата тийибат үгүс уламалар куутталыра. Колхоз олу айлаараабелта биллере. Ынах, сылыр, сүйнү ахсанна лапта агчатылыбыт, үгүтү маһым улаханнык таннары түспүт, нэбиллээктөргө туох да кэскилөөх хаһаайысты башпай, культурнай-социальнай тутуулар ыстыгытыбатахтар этэ. 1961 сытта 850 хаһаайыстабалаах, 828 үлэхиттээх колхозтин 1965 сыл саппаттары 536 хаһаайыстыба, 497 эрэ үлэхит хаалыыт дини ыстыралыка суруулда сылдыра. Бу юйни хараастар сыһынаралара этилер. Дюн сайматта түһүн, үлэр-хамнаска азл-дээл сыһыак, салаттаны итерибат буолдуу быһыыта-майгыта олохсуйбута. Дээ онуоха колхоз сапта бөрөздэтэлэ П.А.Филипов колхозтаахтар күэн ыырыллаах муһнахтарыгар: "Олус ыл бууһбат курдук эйяһиибит дян саппагар, санааны түһэрер саппамма, бөлөр кылары мүчүү тушанка, түмсүүлээхтик үлэхтээхпитигизе колхоз сүтүчүөр туруода. Саамый кылаабытайа биһиги дьоммут-сүнгөбит ураты үлэхиттэригэр

уовши кавианн партия, правительстве биннехо аралын кыһамчыта, кэмтэ кууһурун иһэримэр эрэзэбит. Дыһ ити үлүтөр айдааран арахсан баран эриллэктөр хайыһылар эбэт диэн билиитэ көтөһүнэ өлөрөр-бутун өйдүүктөөхтүгү, биллэ-лээх бөдөр дойдулаахтыг суруйааччы Эрилик Эристини аатынан кэмтэ туттуоттаахтыг, уруксу үгүтэй кылхоз аатын ээлитэ республикага абыһык-тын көмүскүүх, төһүүрүх тустааххыг, — диир бэрэ сүлүүгү тыһырыан хас бөдөрөк көл-хоттоох дууһатын кыһын ты-рыһар патристическый өтүн-нэ үлүтүн салаабытта.

Бастагы дыйханнан сө-
лөйөр кайгыларга таба аштаран
туруоруу уенин өлкөсүтүү бу-
албута. Урукку күрдүк букаба-
тага бычканга үчүкчү үчүкчү

Тэгвэл, бийлж үлдэх урьдчилсан
идеалист ахсааны зүйлсийг. Ол-
сүмтэр Роман Афанасьевичийн
дүгтэ бэрх талсан, өмдөнөө, дуу-
н-сүүн тултуу, млынгарылаа,
тэглэвх-остых, ураты тэ-
лүгнэнэх партком секретара
С.Д.Штриев, рбичахы бэрхсэд-
элэ Г.Д.Ефимов, хялбаанын
идеалист ветврач С.И.Сергеев,
техникстар Б.Е.Васильев,
И.Н.Новгородова, бухгалтер
Е.А.Адамов, экономист Н.П.Та-
рхан, И.Н.Азиевс үдэлзэбгтэр
алын Роман Афанасьевичийн курдун
луттаах ханаахыстийнхын сай-
наачны оскулатыг бүсгүйн-
лэглэ С.И.Сергеев, Б.Е.Васильев,
Н.А.Азиевс бэйзэтэр Эршил-
рестийн, Карл Маркс. "Чураг-
вхостар директордынхан үдэл-
зэбгтэр, республик үгүлзэх
директорынхын буйбуутар.

Р.А.Феликсин Эривик Эрестин калжыгу-санжыгу (1974 сылтаан) 1965-1976-ж. саалайыкта Бултарга ардагар айылчарварларчо да калжынайыгларын ишденуну, сылтааны иштен, экономаны береренуну, тутуну ыы

ылыга, сәри-уоту тупсаран суһыл
һыйлығын базатын бөлжөм
зәһиғәнэ, суолу-ниги оңоруут
ылхосаахтар, рабонайдар алох
арун тупсарығыа эрилтиҥ
абан да ылбатах үрлү
өрдөрүүллэрин ситиспестэрэ. О
уоһута социалистическай күөт
айылыгы сым түмүрт кыһыл
заарынан тахсан өрбүсүнтан 9, р
спубликаттан 5, Россиянтан, Союз
тан 0 төгүл Кыһыл Знамылары, б
уотугнай грамоталары, харчыла
призымиһазэри ылбылтара.
шахтан 4296 кг ууту ылбыт, өр
он рекордсмен ылынныксыл
АТКкузьмова САССР Верхнема
ловский депутатынан ылбылар
амыгыта Бланыхыксыттар А.
Уасымпына, А.Н Пестерева, В.К.Т
абубева, М.Г.Титова, В.К.Сысоли
кина, бириндиһердөр Н.Н.Кор
вас, Н.И.Дыгачковскай, сэбиэт бар
адистатэ А.Д.Алексеев уода ор
спнарарынан назарадаламынты
а. Дьон ойе-саанаата сангалы
һукугубута, биһиги "эрилектор
" дии киэн туттуу үөсүөбит
у үлө барыта дьон олорго тус
ылыгы туһаайылыбыта. Дохую
мынас быһирдык уланыппыта, ол
ор дыя-уот, атынкультурунай-со
циальнай объекттар кииз да
саһааннаахтык тутуллубуттар
элдрэхсинэ бырадылыбы
һүөлөк сангалыы тутуллубута
пригездэ тириллыбыта. Бу сы
ларга 5 оскулота, 6 культура ды
балыһа, 50 мистеталах остол
уой, ашыгылыгы гостиница, 1
квартиралаах учууталлар олоро
һымалар, 25 мистеталах гараж, 5
мистеталах толорор тириллыһэ
ремонтоннур мастарханасы, буой
һа, хортуһутуй уулар подва
һэргэ иэербиттара. Бары нэһили
келтергэ пиломаталар, бааныны
дар, дьон олорор уопсайдара, эле
тродойкалаах, олорор уопсайдар
аах фермалар, сайыһастар, сым
һыһтар базалара, о д а тутуу
дар ыһталлыбыттара. Үрдү
үүүрүлээх алгаршорёа ван баст
н Эрилекс тардылыбыта. Д
ыһэгэ АТС үлөһий бөлүбү

Солхонд диншигээр мушгаддагтай ох-
куула, народнай тогтот ахьшны-
былгара. Дюкуускайлаарь геза-
муурашхонов коллективнай уонна
сурьһагачылар онггарын кытта
буйрыг үлэлдэхини олохтооскута,
Чакырга литературнай музей
ахьшныбыга, кысхак-сэххэ олор
кэпкэр уһулубута, кэпкэчлэргэ
суруллубута, радионан, телевиде-
няанан күнүстэ сырдыктыллара. Ро-
ман Афанышынга бичигин эргитэ
санаан иордогута тинниһигэ сыр-
дык ырааах, кэпкэ даһааһааах
үгүс да үлэ шыгыахыбыт абот. Су-
дургу майнааах, кэпкэ сүрөстөх,
тараас суохбастаах, үөрүшүлэп
дууһааах, үлүһүн үлүгэ тугара
оохтохубут үтүөхөн да кэпкүһүн дэ-
ду кэпкэ бичирэ түбүгүрүн, үлүгэ-
лэ-олорон ааспыт. РАФилиппов
"Дьада баһынтан саһааһан" дьин
бөйүгэ суруйбут дьаһуһаахай кы-
нигэтигэр "Вашин стилиһеэсэрбит
модун техниканан ээбикэмэит
коллективнай хабарһабыстыба
үгүдүй отто, кэпкэһигэ этэ. Кэпкэ-
торбот, баһаараллаһаат бичпүрүөс
сүөгүн күүрдүк буһуһа. Биһигин
баһыһаһ хабарһаһааһаа уонна
бичирүүһүһүһааһаа сүбүү нэ-
тэпэтигэр дини ыраахан үлэһин
кэпкэчлэ, мэханиһаһааһааһаа кэ-
пкэһаа кыра, үһүн сугу-сугаанни
да тугуһааһааһаа сүрүһ. Мин би-
һигин дьаһы тыа сүрүгэр коллек-
тивнай хабарһаһааһааһаа тэрийэр
сүтүгөһ этэ дин саһааһааһаа",-дьин
бөйүгүн бик саһааһааһаа этэр.

Р.А.Филиппов 1969 сыллаахха сэттиспэлтэ растуйууна салайааччылары Г.И.Чиркина, А.А.Юсуповка, И.И.Петрову кэлтэ биэргэ Москуба калхуосаахтар Бүтүн Союзтаары III съездирин делегаттары сыныыбыта Дохту салайааччыларын кэрбүтэ, тыларын-өстөрүн истийитэ, элбэри бэлэбэлэ-кэрбүтэ. Министрлэрэ сылдан калхуунутар наадалаах улхан техникалары туруорсанмыбыта. Съезэ кыттыны - бу кини олорун бээр үмүтүлүбүт дьоллоох түгэс этэ.

Роман Афанасьевичийн мөнх
ымтай улахан ологун олонд
Чөһиотийнх, яраас суубахыан
хөөс сүрэгдэн, бөхтөн харьтам
макса үлэи өрө туган, эмсээр
суох курдук. Дойдугутар жини
ыгыгхыан судургу Арамзын
агтгылар, улаханыг убастан
ан, сүөөгүлээн сыйзынаһаллар.

Филипповтар бизе орну улаа-
тынардылар, үөрэттэрдилэр
үлэһиг, ыал өнгөртөөгүлэр. Эбэ-
эһэ буолан Дьоксуускайга олорол-
лор. Көргөһүр Елена Иваноқыт,
евнага: "Минин дэһлөөтө, үй-
уһаата, олох үчүгэтин биллэ-
дизин муңура суох махтанар. Ку-
ракка таһыйыттар. Дойдулары-
гар-сирдэригэр курдаттым татта-
рар буолан, Чакыр Эбэтигэр
уһаайба анатан, дыч туттан, өтсү-
үр алаастарын күүрүлээн, "Сак-
ынах таңаралаах" дин этинин ди-
рэгник ингэринэн, кыайаллары-
нан сүөһү иптэн сайын аайы сай-
ылыктарыгар алта ий олоралар.
Роман Афанасьевич: "Мин үтүс бе-
лэр дыһум пөһсүгэ тахсан бара-
кураракка кыра үлэ, дуона суох
хампаһа хайтаран, төгүрүк сыл-
га сайын үчүгүгэр дойдудулары-
сыйдыбыкка, ыраас салтыппы-
тыммакка, төрөбүт астары
аһабыкка олорон хаалаллар. О-
түмүгэр доруобуйалара маңгыр
үлүлүгө кыгылар. Ол өһүгүр дой-
дуларыгар, аймахтарыгар эгэр
дэһин, сүөһү иптэн, от оттоһон, ма-
мастаһан, үрүг аһынан-сыйыһа
үүтүнэн, сүөһүгүн, этинэн, ары-
ынан дэлэйдик аһаан, өһүлөрү-
гүчүктэрин тым сирдэр сыйы-
раллара, биһиниһэрэллэр. Ор-
дук буолуо этэ дик сыйыһыг", - ди-
ан этигэ эбээн толкуйдатар.

80 саяскынан ытыктабыллыа
Роман Афанасьевич! Бесс да (лор
туһууска Олох дээн учугайы бар)

М. Е. ПЕРМИКОВ
д. т. н. В. И. Ленин
гражданский

"Сага олох" редакционной-издательской холбогч ГҮ. Оффсетной бичээт. Сахаанын № 124. Тираж 1830. 25.09.2007 с. бичээккэ бариллиниз. Хаһыат нэдиэлэбэ үстэ: оптуурунуука, чаппарга уонно субуотата тахсар. Индекс: 54907. Таата улууһун типографиятыгар бичээттигэ.